

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ ประสิทธิภาพของวิธีการป้องกันการติดเชื้อทางเดินหายใจส่วนล่าง
เฉียบพลันในเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี: การทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบ

ผู้เขียน นางสาวชนิดดา สระโสม

ปริญญา พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การพยาบาลกุมารเวชศาสตร์)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิมพาภรณ์ กลั่นกลิ่น	อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
รองศาสตราจารย์นิตยา ไทยาภิรมย์	อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

บทคัดย่อ

การติดเชื้อทางเดินหายใจส่วนล่างเฉียบพลันในเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี เป็นปัญหาสาธารณสุขที่สำคัญระดับโลก เป็นโรคที่ทำให้เด็กป่วย และเสียชีวิตจำนวนมาก การป้องกันการติดเชื้อเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยลดอัตราการป่วย ความรุนแรง และภาวะแทรกซ้อน การทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสรุปองค์ความรู้เกี่ยวกับวิธีการป้องกันการติดเชื้อทางเดินหายใจส่วนล่างเฉียบพลันในเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี คำถามการทบทวน คือ ประสิทธิภาพของวิธีการป้องกันการติดเชื้อทางเดินหายใจส่วนล่างเฉียบพลันในเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี แต่ละวิธีเป็นอย่างไร การสืบค้นงานวิจัยครอบคลุมงานวิจัยภาษาไทยทั้งที่มีการตีพิมพ์ และไม่ได้มีการตีพิมพ์เผยแพร่ และภาษาอังกฤษเฉพาะที่มีการตีพิมพ์เผยแพร่ โดยการสืบค้นด้วยมือ และ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ จากห้องสมุด และฐานข้อมูลต่าง ๆ มีรายงานตั้งแต่ปี พ.ศ. 2544 ถึง พ.ศ. 2553 (ค.ศ. 2001- 2010) เครื่องมือที่ใช้ในการทบทวนประกอบด้วย แบบประเมิน และแบบสกัดข้อมูลงานวิจัย มีการตรวจสอบความถูกต้องของการคัดเลือก การประเมินคุณค่า และการสกัดข้อมูลโดยผู้ทบทวนร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรม Review Manager Version 4.2 ที่เสนอโดยสถาบันคอแคเรนคอลลาโบเรชั่น และการสรุปเชิงเนื้อหาเพื่อจำแนกวิธีการและประสิทธิภาพของวิธีการป้องกันการติดเชื้อทางเดินหายใจส่วนล่างเฉียบพลันในเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี

การทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบครั้งนี้ มีงานวิจัยเข้าสู่การทบทวนจำนวน 17 เรื่อง ประกอบด้วย การศึกษาเชิงทดลอง 9 เรื่อง และ กึ่งทดลอง 8 เรื่อง มีวิธีการป้องกันการติดเชื้ทางเดินหายใจส่วนล่างเฉียบพลันในเด็ก ดังนี้ 1) การหลีกเลี่ยงปัจจัยเสี่ยงต่างๆที่ทำให้เกิดการติดเชื้ทางเดินหายใจส่วนล่างเฉียบพลันในเด็ก ได้แก่ การส่งเสริมการปฏิบัติป้องกันการติดเชื้ทางเดินหายใจส่วนล่างเฉียบพลันของมารดา หรือ ผู้ดูแล และการสนับสนุนอุปกรณ์ โดยการส่งเสริมการปฏิบัตินั้นใช้วิธีการให้ข้อมูล การส่งเสริมสมรรถนะแห่งตนร่วมกับการสนับสนุนทางสังคม การใช้กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม และการให้คำปรึกษา ส่วนการสนับสนุนอุปกรณ์ ใช้วิธีให้การสนับสนุนผลิตภัณฑ์ 2) การเพิ่มความต้านทานโรคให้แก่ร่างกายเด็ก ได้แก่ การจัดโปรแกรมการให้สารอาหารแก่มารดา หรือผู้ดูแล และการจัดโปรแกรมให้สารอาหารและวิตามินแก่เด็ก มีการวัดผลลัพธ์ของวิธีการป้องกันการติดเชื้ทางเดินหายใจส่วนล่างเฉียบพลันในเด็ก จากอัตราการติดเชื้ทางเดินหายใจส่วนล่างเฉียบพลันในเด็ก และการปฏิบัติของมารดา หรือผู้ดูแลเด็ก ผลการทบทวนพบว่า วิธีการป้องกันการติดเชื้ทางเดินหายใจส่วนล่างเฉียบพลันของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ที่สามารถลดอัตราการติดเชื้ในเด็กได้ คือ การจัดโปรแกรมการให้สารอาหารแก่มารดาหรือผู้ดูแล และการให้ข้อมูลเพื่อส่งเสริมการปฏิบัติของมารดา หรือผู้ดูแล ส่วนวิธีที่มีผลเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติของมารดา หรือผู้ดูแล คือ การให้ข้อมูล การส่งเสริมสมรรถนะแห่งตนร่วมกับการสนับสนุนทางสังคม การใช้กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม และการให้คำปรึกษา

การทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบครั้งนี้ ผู้ทบทวนมีข้อเสนอแนะว่า บุคลากรทางสุขภาพควรให้ข้อมูล ส่งเสริมสมรรถนะแห่งตนร่วมกับการสนับสนุนทางสังคม ใช้กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม และให้คำปรึกษา ในการส่งเสริมการปฏิบัติของมารดาหรือผู้ดูแลเพื่อหลีกเลี่ยงปัจจัยเสี่ยงของการติดเชื้ทางเดินหายใจส่วนล่างเฉียบพลัน ส่วนการสร้างภูมิต้านทาน โรคแก่ร่างกายเด็ก ควรใช้การจัดโปรแกรมการให้สารอาหารแก่มารดา หรือผู้ดูแล อย่างไรก็ตามข้อสรุปที่ได้เป็นข้อสรุปจากงานวิจัยเพียงเรื่องเดียว ดังนั้นควรมีการทดลองซ้ำในกลุ่มตัวอย่างขนาดใหญ่ โดยมีการออกแบบวิจัยที่มีคุณภาพยิ่งขึ้น

Thesis Title Effectiveness of Preventive Interventions for Acute Lower Respiratory Tract Infection Among Children Under the Age of Five:
A Systematic Review

Author Miss Chanadda Srasom

Degree Master of Nursing Science (Pediatric Nursing)

Thesis Advisory Committee

Assistant Professor Dr. Pimpaporn Klunklin

Advisor

Associate Professor Nitaya Thaiyapirom

Co-advisor

ABSTRACT

Acute lower respiratory tract infection is a significant health problem in the world. This acute illness has an important impact on child morbidity and mortality. Preventive intervention is considered an essential way in reducing the morbidity rate and severity of the disease and its complications. This systematic review aimed to summarize the best available evidence related to preventive interventions for acute lower respiratory tract infection among children under the age of five. A review question included: What is the effectiveness of preventive interventions for acute lower respiratory tract infection among children under the age of five? The search strategy aimed to find both published and unpublished primary research studies located in Thailand and published studies in English. Electronic and manual searches from libraries and available databases were conducted and limited to 2001 through 2010. Instruments used in this review included the Critical Appraisal Form and Data Extraction Form. Study selection, critical appraisal, and data extraction were developed and cross-checked by the reviewer and advisors. Data were statistically analyzed using the Review Manager Version 4.2 program proposed by the Cochrane Collaboration, and narrative summary was used to identify effectiveness of the preventive interventions for acute lower respiratory tract infection among children under the age of five.

Seventeen research studies were included into the systematic review with nine randomized controlled trials and eight quasi-experimental studies. The preventive intervention for acute lower respiratory tract infection were 1) Avoiding risk factors that cause acute lower respiratory tract infection in children including the promoting of mother's or caregiver's practices related to prevention of acute lower respiratory tract infection in children and equipment support. The strategies used for promoting mother's or caregiver's practices were information providing, self-efficacy promoting with social support, use of participatory learning process, and counseling. The equipment support was providing products to the caregivers. 2) Increasing the child's immune system including providing the nutrition programs to mothers or caregivers and giving nutrients and vitamins to the children. The outcomes of the strategies were measured by acute lower respiratory tract infection rate and practices of mothers or caregivers.

The results of this systematic review was showed that the preventive interventions for acute lower respiratory tract infection among children under the age of five that could reduce infection rate in children included providing the nutrition program and information for mothers or caregivers. The interventions that could change the practices of mothers or caregivers were information providing and self-efficacy promoting with social supporting, as well as use of participatory learning process and counseling.

This systematic review suggests that health care personnel should provide the information, promote self-efficacy with social support, use participatory learning process and give counseling to promote the practices of mothers or caregivers in order to avoid the risk factors of acute lower respiratory tract infection. Child immunization should be promoted by providing mother and caregiver the nutrition program. However, this result was from only one research. Therefore, the experimental research should be repeated in large sample size with strong research design.